

INHOUD

INLEIDING 7

Ode aan het reizen 12

DE VERHALEN

Ook dit zal voorbijgaan 16

Het wonder van Bagdad 19

Zo gewonnen, zo geronnen 24

Modder 28

Vertrouwen 30

Schijn bedriegt 32

Opstekertje 35

Waarom reis je? 37

Verre reizen, grote verhalen 41

De reis van het bruiloftslied 44

De bergbeek en de woestijn 50

Wie het laatst droomt, droomt het best 55

Verder, steeds verder 59

Het einde van de horizon 61

De Sirenen 66

Thuis is het toch beter 70

<i>Het opperhoofd en zijn drie zonen</i>	72
<i>De man die reisverhalen wilde vertellen</i>	76
<i>Vijfmaal daags bidden</i>	84
<i>Op zoek naar rijkdom</i>	87
<i>Een heel bijzonder pelgrimsoord</i>	93
<i>De monnik die de tijd vergat</i>	98
<i>Eerste klas</i>	103
<i>Icarus</i>	108
<i>Icarus, een lied</i>	112
<i>Op de fiets</i>	115
<i>Een schildpad en twee ganzen</i>	117
<i>De pop van zout</i>	121
<i>Een spirituele luchtballon</i>	124

INLEIDING

WAAROM ZIJN REISVERHALEN zo populair? Misschien wel omdat er onderweg altijd wel iets gebeurt. Wie verre reizen maakt, kan vele verhalen vertellen. Die verhalen gaan over mooie plekjes in de natuur, over dat leuke museum of dat kleine, oude kerkje dat nog niemand ontdekt heeft, over oude stadjes of spannende markten.

En over ontmoetingen. Want onderweg kom je medereizigers tegen. Reizen maakt je open en onderweg zijn contacten vaak sneller gelegd dan in de dagelijkse omgang. Vragen en tips zijn vaak het eerste aanknopingspunt. Want net als alle reizigers zijn ook medereizigers op zoek. Uiterlijk naar dat kleine oude kerkje, maar innerlijk vaak naar iets anders. Bewust of onbewust zijn veel reizigers op zoek naar rust, de oplossing van een oud probleem, naar het verwerken van een pijnlijke ervaring, naar bezinning, zingeving.

Als je reist, zo wist de wijze Cicero al in het oude Rome, neem je je zorgen en beslommingen mee op reis. Je kunt ze onderweg maar beter uitpakken, anders is op de terugreis je koffer te zwaar en sta je bij het uitpakken voor een verrassing. Want thuis verandert er alleen iets als jijzelf verandert.

Zo schuilt in menig reiziger een pelgrim, een zoeker naar de parel die uiteindelijk in jezelf te vinden is, maar nooit gevonden had kunnen worden zonder eerst op reis te gaan. Want wie reist, heeft even vrij van zijn eigen dagelijkse bezigheden en sleur en schept zo ruimte voor nieuwe indrukken en ervaringen.

Het woord vakantie komt van het Latijnse *vacare* en dat is niet alleen vrij zijn van, maar ook vrij zijn voor. Vrij zijn voor vraagt wel om een open geest en blik. Als je net als moel-la Nasroeddin thuis toch alles beter vindt, valt er op reis niet veel te beleven.

Maar wie het vergelijken thuis laat en zich openstelt voor wat nieuw en onbekend is,

komt in aanraking met andere culturen, met andere gewoontes, andere normen en waarden. Veel van wat de reiziger thuis als vanzelfsprekend beschouwt, blijkt onder een andere zon minder voor de hand te liggen. Zo kan reizen de blik verbreden en de geest soepel houden. Want wie rust, roest en niets is in steen gebeiteld, afgaand op het verhaal van de twee zenmonniken ('Modder'), waarin duidelijk wordt dat regels wijken voor mededogen en naastenliefde.

Daarom raadt de Perzische dichter Rumi ons aan te blijven lopen, al gaan we nergens heen, zodat we in ieder geval in beweging blijven in onszelf. In zijn beroemde *Masnavi* (III:534–535) zegt de dichter het zo:

*Reis opdat je er je voordeel mee kunt doen.
In reizen bereikt de maan haar volheid,
zoals een pion aan het einde van het bord
een koningin worden kan.*

Voor dit soort reizen hoeft je de deur niet eens

uit, getuige zijn ode aan het reizen (zie hierna).

Sommige verhalen uit deze bundel gaan over deze innerlijke reis, andere over het reizen zelf, maar in de meeste verhalen reiken de uiterlijke en innerlijke reis elkaar de hand. Zo kan een uiterlijke reis op zoek naar geluk of rijkdom uitmonden in een innerlijke ervaring.

Sommige van dit soort reizen lijken slecht af te lopen. Maar wat is slecht, als uiteindelijk blijkt dat elke butts en buil een aanwijzing is dat het ook anders en beter kan? Rabbi Nachman stelt niet voor niets dat de reis naar binnen net een achtbaan is. De duik naar beneden is er alleen om meer vaart te krijgen als je later weer omhooggaat.

Zo is menig verhaal in deze bundel uiteindelijk een reis van de ziel, aangedreven door verlangen en zoekend naar de zin van het bestaan hier op aarde.

Die vorm van reizen is ook te doen zonder je voeten te gebruiken, want de echte reis is de reis naar binnen, de echte bedevaart de reis naar je hart.

Wim van der Zwan

DE VERHALEN

Ook dit zal voorbijgaan

EEN DERWISJ OVERNACHTTE bij een welgestelde boer. Hij werd rijk onthaald, want in die tijd was het een goede gewoonte om reizigers te beschermen en onderdak te verlenen.

De derwisj bedankte de boer en merkte op dat het fortuin de boer had toegelachen.

‘Laat je niet misleiden door het uiterlijk,’ zei de boer. ‘Ook dit zal voorbijgaan.’

Jarenlang zwierf de derwisj als bedelmonnik door vele landen, nadenkend over deze woorden. Hij wist dat elke ontmoeting en elke ervaring een les inhield. Daarvoor trok hij immers door stad en land!

Maar wat was de les van deze boer? Wat zou zijn gulle gastheer met zijn woorden hebben bedoeld?

Na enkele jaren kwam de derwisj weer in de buurt van het dorp. Hij besloot andermaal bij de rijke boer langs te gaan. Niet van-

wege het vorstelijke onthaal, want als derwisj kon hij even goed zonder weelde en luxe. Nee, hij voelde dat de boer een wijs man was van wie hij veel kon leren.

Maar de rijke boer was inmiddels een eenvoudige knecht. Een overstroming had zijn huis en akkers verwoest en nu kwam hij aan de kost in dienst van een andere boer.

De derwisj betuigde zijn spijt dat het lot zijn vriend zo slecht gezind was geweest, maar de man wuifde het weg en zei: 'Ook dit zal voorbijgaan.'

Vanwaar dit optimisme? Met deze vraag zwierf de derwisj verder.

Jaren later deed hij hetzelfde dorp weer aan. De boer was weer een rijk man, want zijn kinderloze baas had hem alles nagelaten.

Bij het afscheid zei hij weer: 'Ook dit zal voorbijgaan.'

Na zijn pelgrimstocht naar Mekka trok de derwisj meteen naar het dorp om zijn vriend op te zoeken. Helaas, de man was overleden.